

Олександр ЗАГАЛЮК

здобувач освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування»
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник – д.е.н., професор, професор
кафедри публічного управління та адміністрування, ЗУНУ
Алла МЕЛЬНИК

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я АДМІНІСТРАТИВНОГО РАЙОНУ

Сьогодні Україна перебуває у стані війни і в цих умовах, коли загрози для громадського здоров'я є надзвичайно високими, важливого значення набуває ефективне державне регулювання системи охорони здоров'я на рівні адміністративних районів. Варто наголосити, що сфера охорони здоров'я зазнала значних пошкоджень унаслідок війни, зокрема, у результаті цих нападів загинули 148 медичних працівників, а 414 атак призвели до руйнування лікарень та амбулаторій. Такі масові та систематичні атаки, як цілеспрямовані, так і випадкові, мають тривалий негативний вплив на систему охорони здоров'я, мешканців і доступ до життєво важливої медичної допомоги та ліків. Наприклад, лікарня у фронтovому місті Донецької області стала частою ціллю обстрілів з початку вторгнення. Останній обстріл цього закладу був зафіксований у червні 2023 року. У громаді Макарівського адміністративного району Київської області було пошкоджено або зруйновано три медичних заклади та 30 аптек. Сєвєродонецька міська багатoproфільна лікарня в Луганській області зазнала щонайменше 10 атак з березня по травень 2022 року. В одну з лікарень Харківської області влучили п'ять разів, в іншу - чотири. Слід зазначити, що такий значний руйнівний вплив призвів до серйозних труднощів у доступі до медичних послуг і інфраструктури для місцевих мешканців [1;2].

Отже, сфера охорони здоров'я зазнає вкрай серйозних проблем, які потребують поступового розв'язання.

По-перше, у період воєнного конфлікту доступ до медичної допомоги в адміністративних районах ускладнюється через руйнування чи пошкодження інфраструктури, транспортні перешкоди та загрозу для життя під час переміщення. Брак кадрових і організаційних ресурсів у сфері охорони здоров'я ускладнює надання послуг з реабілітації й підтримки психічного здоров'я, що

тільки ускладнює проблеми доступності якісної медичної допомоги для громадян. Тож, державне регулювання має вирішувати ці проблеми, щоб забезпечити загальний доступ до медичних послуг всіх громадян у всіх адміністративних рйонах України.

По-друге, безпека як для медичного персоналу, так і для пацієнтів, є проблемою у таких умовах, особливо в адміністративних районах, де тривають воєнні дії. Державне регулювання сфери охорони здоров'я має гарантувати захист і створення безпечних умов для надання медичної допомоги у всіх адміністративних районах. Розробка та впровадження ефективних заходів безпеки стають нагальною потребою в умовах конфлікту.

По-третє, управління кризовими ситуаціями в цих умовах важливо для ефективного реагування на непередбачені обставини. Це означає розробку й впровадження детальних планів дій для відповіді на різні можливі сценарії, такі як обстріли, атаки, масштабні травми й інші надзвичайні події. Управління кризовими ситуаціями також включає координацію дій між різними медичними й правоохоронними органами, швидку реакцію на екстрені виклики, забезпечення безпеки персоналу й пацієнтів, а також уживання заходів для мінімізації ризику та запобігання подальшому насилля чи травмам. Зараз майже 10 мільйонів людей потенційно можуть бути у групі ризику психічних розладів, таких як гострий стрес, тривога, депресія, вживання психоактивних речовин або посттравматичний стресовий розлад. Такі розлади можуть виникати внаслідок стресових ситуацій, які пов'язані з війною, конфліктами, природними катастрофами або іншими тяжкими обставинами [1]. Важливою складовою управління в цих умовах є також підготовка персоналу до реагування на стресові та екстремальні обставини, а також навчання їх ефективним технікам спілкування з постраждалими та управління емоціями у напружених ситуаціях. Отже, держава має розробляти та впроваджувати плани надзвичайних ситуацій у сфері охорони здоров'я, як на державному рівні, так і на адміністративному.

В четвертих, проблеми корупції й недостатня транспарентність в адміністративних районах негативно впливають на якість та доступність медичної допомоги, що, певним чином, створює перешкоди у забезпеченні належного рівня медичного обслуговування. Недостатня прозорість у вирішенні медичних питань й відсутність ефективного контролю над розподілом ресурсів зазвичай призводить до використання цієї ситуації для особистої

вигоди, в той час як ресурси мають бути спрямовані на покращення медичного обслуговування і задоволення потреб пацієнтів. А отже, забезпечення прозорості й підзвітності в регуляторних процесах має важливе значення для боротьби з корупцією.

По-п'яте, нерівність у розвитку медичної інфраструктури між різними адміністративними районами призводить до нерівності у доступі до медичної допомоги. У деяких районах України недостатньо розвинені медичні заклади, з обладнанням, яке не відповідає сучасним стандартам, або їхня кількість недостатня для потреб місцевого населення. Це призводить до того, що громадяни цих районів мають обмежений доступ до необхідних медичних послуг, або вони вимушені здійснювати значні подорожі, щоб отримати якісну допомогу. У той же час, в інших районах можуть існувати добре обладнані й доступні медичні заклади, що створює нерівність у якості й доступності медичної допомоги між різними адміністративними районами країни. Така ситуація підкреслює необхідність у здійсненні цільових заходів для зменшення нерівності в розвитку медичної інфраструктури й забезпечення рівних можливостей доступу до якісної медичної допомоги для всіх громадян, незалежно від їх місця проживання.

Таким чином, розв'язання цих проблем потребує комплексної нормативно-правової бази, ефективних структур управління та співпраці між державними органами, постачальниками медичних послуг та іншими зацікавленими сторонами з метою сприяння справедливому, ефективному та якісному наданню медичних послуг в адміністративних районах.

Список використаних джерел

1. Лікарні під прицілом. Як Росія протягом року знищувала систему охорони здоров'я України. 2023. <https://drive.google.com/file/d/1VOieebHjsSW-MyHoB4lsKke-qdIuvC3G/view>
2. План відновлення системи охорони здоров'я України від наслідків війни на 2022 - 2032 роки. URL: https://moz.gov.ua/uploads/ckeditor/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/21-07-2022-Draft-Ukraine%20HC%20System%20Recovery%20Plan-2022-2032_UKR.pdf